

EN LITEN STAD MED STORT HJÄRTA

**STADEN JAKOBSTADS
JÄMSTÄLLDHETS- OCH LIKABEHANDLINGSPPLAN
2026-2030**

INNEHÅLL

1 FÖRORD	3
2 RAMAR FÖR JÄMSTÄLLDHETS- OCH LIKABEHANDLINGSPLANEN	4
3 MYNDIGHETERNAS SKYLDIGHETER.....	6
4 INVÅNARENKÄTENS RESULTAT 2026	8
5 MÅLSÄTTNINGAR OCH ÅTGÄRDER 2026-2030.....	13
6 DEFINITIONER AV BEGREPP	146
KÄLLOR.....	18

FIGURER

FIGUR 1. Könsfördelning bland respondenterna.....	8
FIGUR 2. Åldersfördelning bland respondenterna.....	9
FIGUR 3. Respondenternas modersmål	9
FIGUR 4. Fördelning av olika grupper bland respondenterna.....	10

1 FÖRORD

Staden Jakobstads jämställdhets- och likabehandlingsplan för åren 2026–2030 vägleder staden och dess intressentgrupper i deras arbete så att principerna om likabehandling och jämställd behandling integreras i all stadens verksamhet. Planen har utarbetats utifrån den europeiska deklarationen för jämställdhet som antagits av Rådet för regioner och kommuner i Europa (CEMR) samt utifrån svaren i en mångsidig invånarenkät. Kommuner som har undertecknat den europeiska deklarationen för jämställdhet förbinder sig att utarbeta en jämställdhets- och likabehandlingsplan som innehåller offentliga och konkreta åtgärder samt prioriteringar för att främja jämställdhet och likabehandling inom det egna området. Staden Jakobstad undertecknade deklarationen år 2013.

Varje kommun har enligt lag en skyldighet att utarbeta en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling samt jämställdhet mellan kvinnor och män. Lagen syftar också till att förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck. Staden Jakobstad ska vara en trygg, inkluderande och rättvis arbetsgivare samt tjänsteproducent, där alla behandlas jämlikt och med respekt. Främjandet av jämställd behandling mellan könen och likabehandling är en av statens och kommunernas grundläggande uppgifter och en central del av kommunens verksamhetsprinciper. Målet är att förändra både strukturer och beteenden för att uppnå ett samhälle där alla har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter, oberoende av kön eller andra grunder.

I den jämställdhets- och likabehandlingsenkät som riktades till stadens invånare kartlades invånarnas åsikter och erfarenheter av tillgängligheten i stadens tjänster och miljöer, jämställdheten och likabehandlingen samt den allmänna upplevelsen av trygghet. Syftet med kartläggningen av nuläget var att stärka invånarnas delaktighet i stadens verksamhet, identifiera brister och främja stadens jämställdhet och likabehandling i framtiden.

Denna jämställdhets- och likabehandlingsplan är en skriftlig vägledning som beskriver stadens mål, principer och åtgärder för att främja jämställdhet mellan könen och likabehandling oberoende av bakgrund eller personliga egenskaper. Planen omfattar stadens organisation och verksamhet och fungerar som riktlinje i arbetet gentemot invånare och användare av stadens tjänster.

Planens huvudsakliga källor är den europeiska deklarationen för jämställdhet, jämställdhetslagen och diskrimineringslagen. Samtliga använda källor redovisas i slutet av planen.

2 RAMAR FÖR JÄMSTÄLLDHETS- OCH LIKABEHANDLINGSPLANEN

I Finlands lagstiftning har förbud mot diskriminering vuxit fram gradvis. Finlands anslutning till Europeiska unionen år 1995 innebar att diskrimineringslagstiftningen på ett nytt sätt blev en del av hela landets rättsordning. Den första jämställdhetslagen trädde i kraft i Finland år 1987 och den första likabehandlingslagen år 2004. Lagstiftningen har därefter uppdaterats flera gånger.

Stadens uppgift att främja jämställdhet grundar sig på lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (2014/1329), enligt vilken kommunen i egenskap av myndighet ska främja jämställdhet mellan könen och förebygga könsbaserad diskriminering i all sin verksamhet. Från och med år 2015 omfattar lagens främjandeskyldighet och diskrimineringsförbud, utöver kön, även könsidentitet och könsuttryck. Även diskrimineringslagen (1325/2014) förpliktar kommunen att bedöma hur dess verksamhet påverkar olika befolkningsgrupper och att vidta åtgärder för att främja likabehandling.

Jämställdhetslagen (2014/1329) omfattar i stor utsträckning olika skeden i livet, med undantag för privatlivet. Lagen har en central roll i diskrimineringsituationer och syftar till att förebygga könsrelaterad diskriminering mellan kvinnor och män. Jämställdhetslagen förpliktar kommunerna att årligen utvärdera sin jämställdhetsplan samt att uppdatera de åtgärder för främjande av jämställdhet som anges i planen. I jämställdhetslagen föreskrivs också om positiv särbehandling, vilket avser åtgärder som syftar till att förbättra kvinnors och mäns faktiska möjligheter. Ett underrepresenterat kön kan ges en tillfälligt fördelaktigare ställning för att uppnå faktisk jämställdhet mellan könen.

Diskrimineringslagen (1325/2014) gäller diskriminering som grundar sig på ålder, etniskt eller nationellt ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde. Inget av de ovan nämnda kriterierna får påverka människors möjligheter att få utbildning, arbete eller tillgång till olika tjänster, utan grundläggande rättigheter tillkommer alla. Diskrimineringslagens syfte är att främja likabehandling, förebygga diskriminering och stärka rättsskyddet för dem som utsatts för diskriminering.

Den europeiska deklarationen för jämställdhet är ett politiskt och strategiskt verktyg som främjar jämställdhet mellan kvinnor och män inom lokal förvaltning och i samhället i stort. Deklarationen har utarbetats av Rådet för regioner och kommuner i Europa (CEMR) och har som mål att stärka det politiska åtagandet för jämställdhet mellan könen. Det handlar särskilt om ett åtagande från politiska beslutsfattare, en

offentlig planering och ett praktiskt genomförande. Deklarationen behandlar jämställdhet mellan könen och förebyggande av flerfaldig diskriminering ur flera perspektiv. Den omfattar kommuners och regioners demokratiska ansvar och beslutsfattande, ledarskap, tjänster, arbetsgivarroll, förebyggande av könsbaserat våld samt hållbar utveckling.

Enligt Finlands grundlag (731/1999) är alla människor lika inför lagen och ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd, funktionsnedsättning eller någon annan omständighet som gäller personen. Även barn ska behandlas jämlikt som individer och ges möjlighet att påverka frågor som rör dem i enlighet med deras utvecklingsnivå (grundlagen 731/1999, 6 §).

Enligt diskrimineringslagen (1325/2014) är diskriminering förbjuden oberoende av om den grundar sig på en faktisk omständighet eller ett antagande som gäller personen själv eller någon annan. Sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön, liksom befallning eller instruktion att diskriminera på grund av kön, betraktas som diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Med sexuella trakasserier avses verbalt, icke-verbalt eller fysiskt beteende av sexuell natur som är oönskat och som avsiktligt eller i praktiken kränker en persons psykiska eller fysiska integritet, i synnerhet genom att skapa en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller kränkande stämning. Med trakasserier på grund av kön avses oönskat beteende som har samband med en persons kön, könsidentitet eller könsuttryck, som inte är av sexuell natur och som avsiktligt eller i praktiken kränker personens psykiska eller fysiska integritet samt skapar en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller kränkande stämning.

3 MYNDIGHETERNAS SKYLDIGHETER

Staden bär ansvar för att samhälleliga förutsättningar för jämställdhet och likabehandling förverkligas på ett sätt som motsvarar människors behov, såsom genom stadens tjänster, lokaler och miljöer. Tyngdpunkten i arbetet med jämställdhet och likabehandling ligger på förebyggande av diskriminering, vilket bedrivs aktivt inom alla sektorer – från planering till konkret genomförande – och måluppfyllelsen följs upp kontinuerligt.

Enligt lag (Myndigheternas skyldighet att främja jämställdheten 15.4.2005/232, 4 §) ska myndigheter i all sin verksamhet sträva efter att målmedvetet och planmässigt främja jämställdhet mellan kvinnor och män samt skapa och etablera sådana förvaltnings- och verksamhetssätt som säkerställer att jämställdhet mellan kvinnor och män beaktas i beredning och beslutsfattande. Särskilt ska sådana förhållanden förändras som hindrar jämställdhetens förverkligande. Främjandet av jämställdhet mellan kvinnor och män ska även beaktas i tillgången till och utbudet av tjänster.

Myndigheter, utbildningsanordnare, arbetsgivare samt leverantörer av varor eller tjänster ska genomföra lämpliga och i det aktuella fallet nödvändiga skäligen anpassningar för att en person med funktionsnedsättning på lika villkor med andra ska kunna använda myndigheters tjänster samt få utbildning, arbete och allmänt tillgängliga varor och tjänster, liksom kunna utföra arbetsuppgifter och avancera i arbetslivet (diskrimineringslagen 20.12.2022/1192, 15 §).

Enligt artikel 13 i den europeiska deklarationen för jämställdhet erkänner de kommuner som undertecknat deklarationen att var och en har rätt till utbildning samt rätt att få yrkesutbildning och vidareutbildning, och förbinder sig att främja lika tillgång till utbildning för kvinnor och män i alla åldrar. Enligt diskrimineringslagen (20.12.2022/1192, 6 §) ska utbildningsanordnaren och den läroanstalt som den upprätthåller bedöma hur verksamheten påverkar olika befolkningsgrupper och hur likabehandling i övrigt förverkligas i verksamheten samt vidta nödvändiga åtgärder för att främja likabehandling. Utbildningsanordnaren ska även säkerställa att läroanstalten har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling.

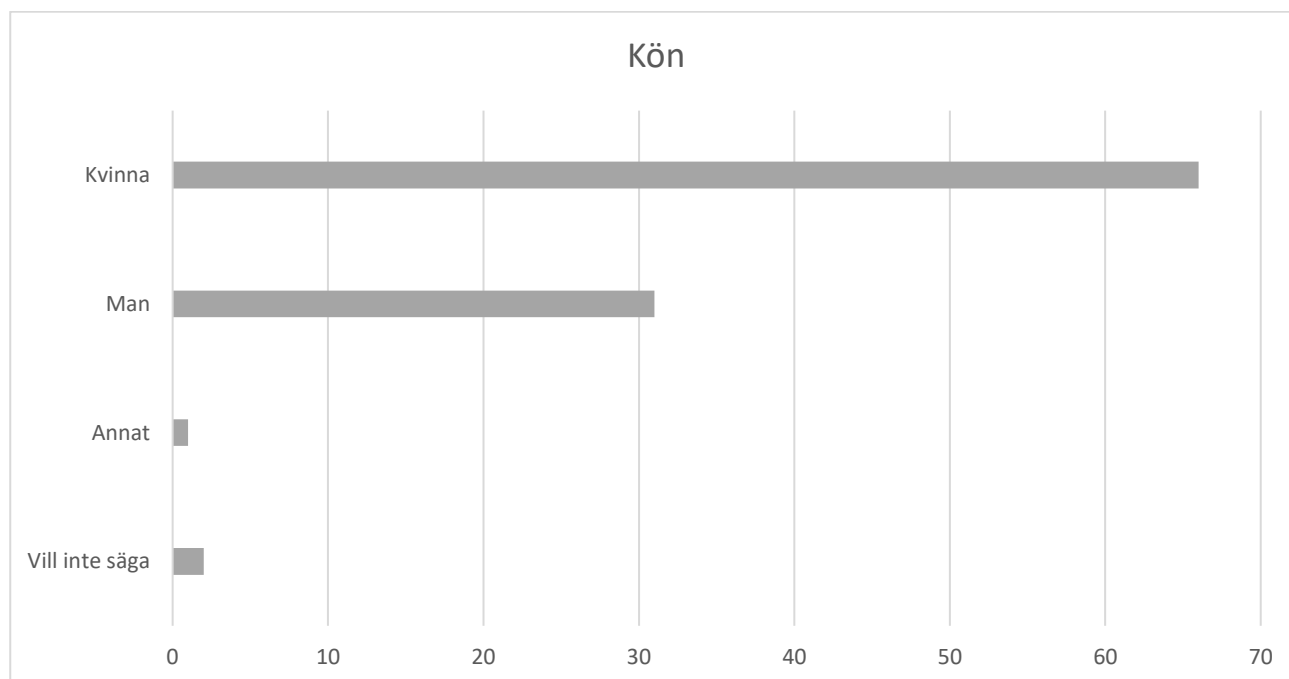
Enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018, 8 §) ska småbarnspedagogiken i en tvåspråkig kommun ordnas på kommunens båda språk så att användaren av tjänsten får småbarnspedagogik på det språk hen

valt, antingen finska eller svenska. Enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998, 6 §) ska undervisningen i kommunen ordnas så att elevernas skolresor, med beaktande av bosättnings, skolornas och andra undervisningsplatsers läge samt trafikförbindelserna, är så trygga och korta som möjligt.

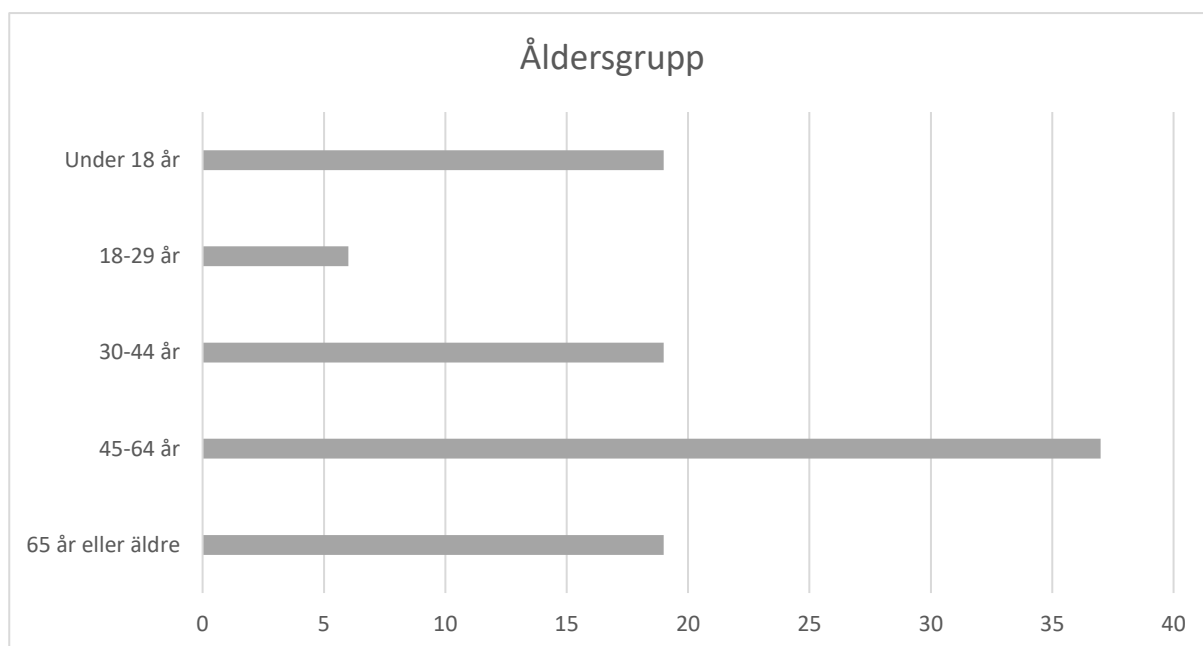
Alla har rätt till personlig säkerhet och rörelsefrihet. Enligt artikel 21 i den europeiska deklarationen för jämställdhet har staden förbundit sig att utveckla och genomföra strategier, politiska riktlinjer och åtgärder som förbättrar planeringen av kvinnors och mäns faktiska säkerhet, till exempel genom att förbättra den fysiska utformningen av den lokala miljön. Detta kan omfatta bland annat gatubelysning och parkeringsområden, samarbete med polisen samt åtgärder för att stärka den gemensamma upplevelsen av trygghet.

4 INVÅNARENKÄTENS RESULTAT 2026

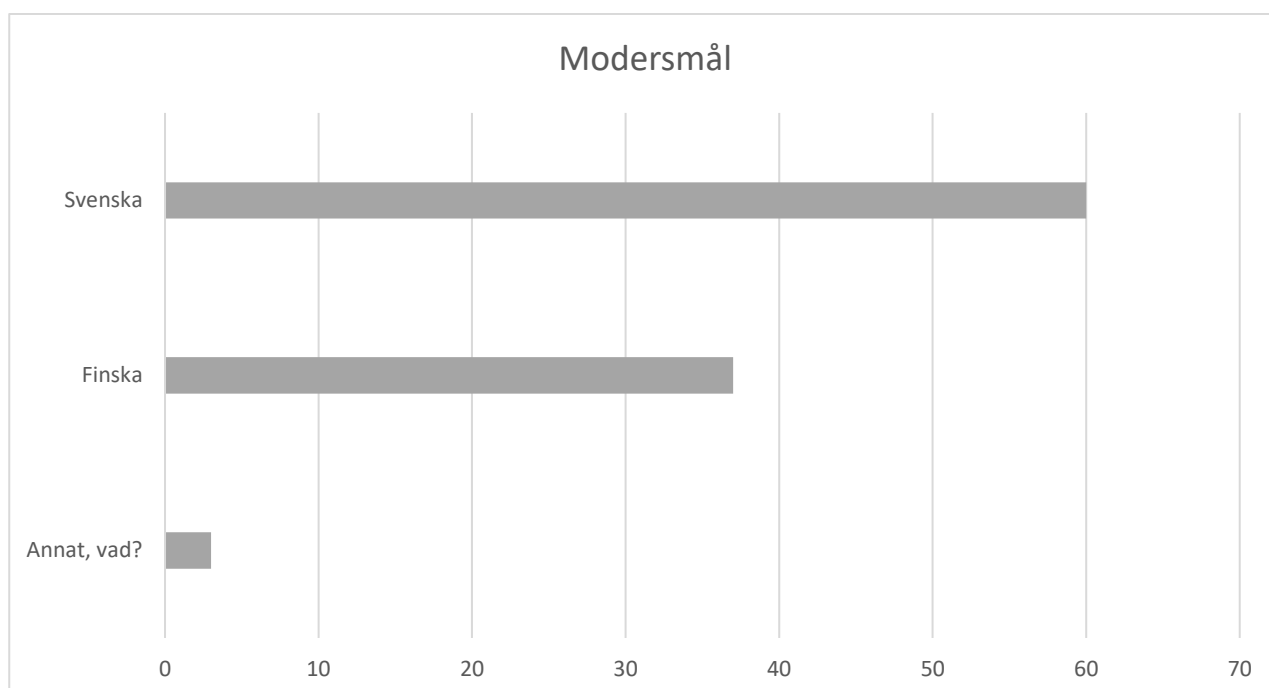
Invånarenkäten som genomfördes i Jakobstad den 4–15 mars 2026 besvarades av totalt 531 personer. Av respondenterna var majoriteten kvinnor (Figur 1). Flest respondenter fanns i åldersgruppen 45–64 år, medan övriga åldersgrupper var relativt jämnt representerade (Figur 2). Av respondenterna hade 60 procent svenska som modersmål, 37 procent finska och cirka tre procent ett annat modersmål (Figur 3). Bland övriga modersmål fanns till exempel engelska, ukrainska, arabiska och albanska. Nästan hälften av respondenterna var förvärvsarbetande. Studerande utgjorde 25 procent, och både pensionärer och barnfamiljer cirka 20 procent vardera. Personer som tillhörde andra grupper utgjorde mindre än fem procent av respondenterna. (Figur 4).

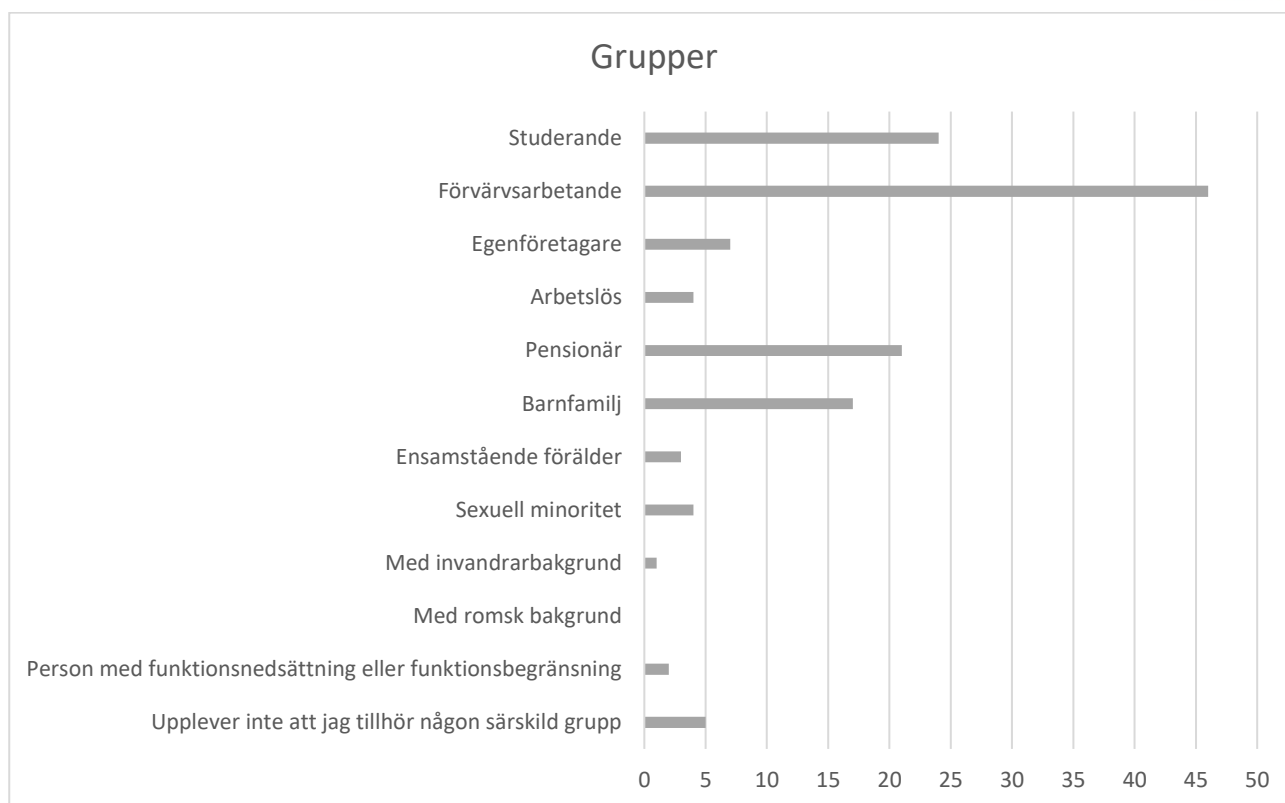
FIGUR 1. Könsfördelning bland respondenterna

FIGUR 2. Åldersfördelning bland respondenterna.

FIGUR 3. Respondenternas modersmål

FIGUR 4. Fördelning av olika grupper bland respondenterna

Hälften av dem som besvarade enkäten anser att Jakobstad är en relativt jämställd och jämlik bostadsort. Samtidigt ansåg 23 procent av respondenterna att staden är en relativt ojämlik plats att bo på, och 27 procent – cirka 150 personer – uppgav att de hade upplevt diskriminering i staden under det senaste året. Diskrimineringen ansågs till största delen ha samband med språk, och 18 procent uppgav att den hade samband med kön. Erfarenheter av diskriminering på grund av religion, etnisk bakgrund samt funktionsnedsättning eller hälsotillstånd var minst förekommande. Cirka 13 procent av respondenterna hade upplevt diskriminering på grund av ålder eller sexuell läggning.

Av respondenterna ansåg 30 procent att det är helt tryggt att röra sig i Jakobstad och 48 procent ansåg att det är relativt tryggt. Av svaren framgår att känslan av otrygghet främst hänger samman med bristande trafiksäkerhet, såsom dålig efterlevnad av trafikregler, höga hastigheter samt bristfälligt underhåll av leder för gång- och cykeltrafik, särskilt vintertid. Upplevelsen av trygghet har även påverkats av oro över ökad synlighet av droger, kriminalitet samt störande ungdomsgrupper i centrum under kvälls- och nattetid. Många unga och kvinnor upplever rädsla för att utsättas för trakasserier eller våld och undviker därför att röra sig ensamma på kvällar och i mörker.

Största delen av respondenterna upplever att det är jämlikt och tillgängligt att röra sig i stadsmiljön. Av svaren framgår dock att många är missnöjda med långa och ojämnt fördelade skolresor samt bristfällig skolskjuts, särskilt för finskspråkiga elever.

Jakobstads stadsmiljö upplevs inte som jämställd eller tillgänglig på grund av bristande fysisk tillgänglighet. Problem som lyfts fram är höga kantstenar, ojämna gång- och cykelvägar samt hinder som begränsar framkomligheten, särskilt under vintertid. Dessa brister påverkar i synnerhet personer med rörelse- och synnedsättning. Missnöje uttrycks även över tillgängligheten till stadens offentliga byggnader, affärer och centrum, till följd av en svårframkomlig stadsmiljö samt brist på parkeringsplatser och otillräckligt antal parkeringsplatser för personer med nedsatt rörelseförmåga.

De tjänster som staden erbjuder upplevs i huvudsak som tillgängliga och jämlika. En del av respondenterna ansåg dock att utbildning på andra stadiet (gymnasium eller yrkesutbildning) samt grundskolan inte är lika tillgänglig för alla. Även när det gäller tillgänglighet och likabehandling inom motionstjänsterna fanns det delade åsikter. Cirka 12 procent av respondenterna var missnöjda med sysselsättnings-, integrations- och småbarnspedagogiska tjänster i Jakobstad.

Jakobstad är en tvåspråkig kommun och den huvudsakliga målsättningen med stadens tvåspråkighetsprogram är att främja likvärdighet mellan finska och svenska i stadens förvaltning och tjänster samt att stärka ett gott språkligt klimat där talare av båda språken känner sig jämlika och trivs i staden. Mindre än hälften av respondenterna ansåg att staden beaktar svensk- och finskspråkiga invånare på ett jämlikt sätt. Av de skriftliga svaren framgår tydligt den ojämlikhet mellan språkgrupperna som respondenterna upplever. Särskilt inom utbildning, tillgång till information samt kultur- och motionstjänster upplevs utbudet gynna svenskspråkiga. Den svenskspråkiga dominansen inom föreningar och idrotts- och hobbyverksamhet påverkar möjligheten till ett jämlikt utbud.

Enligt Finlands grundlag (731/1999) har var och en rätt att använda sitt eget modersmål, finska eller svenska, i kontakter med myndigheter. Språklagen preciserar detta genom att slå fast att alla officiella blanketter och nödvändiga handlingar ska tillhandahållas på personens modersmål. Cirka hälften av dem som besvarade enkäten upplever att de får den information och de tjänster de behöver från staden på sitt eget modersmål.

Vad kunde staden göra för att främja jämställdhet och likabehandling i Jakobstad?

Totalt 199 personer besvarade denna frivilliga fråga. I svaren upprepades många teman som också framkommit i tidigare frågor, såsom behovet av förbättrade utbildningstjänster på finska, bättre informationsflöde samt stöd till barn, unga och personer med funktionsnedsättning. I många svar efterlyses satsningar på attityder och delaktighet bland invånarna samt på mötesplatser och evenemang på båda språken för att stärka gemenskapen i staden. Det finns även en tydlig efterfrågan på en finskspråkig tidning eller informationskanal, så att alla invånare kan ta del av aktuell information om stadens evenemang, beslut och tjänster oberoende av digital kompetens.

Hur kunde staden bättre främja förståelse och gemenskap mellan olika befolkningsgrupper?

178 personer besvarade denna frivilliga fråga. I svaren betonas återigen vikten av gemenskap som skapas genom jämlika evenemang och verksamheter där olika språk- och befolkningsgrupper möts, samt av lika möjligheter till utbildning för barn och unga. Respondenterna föreslår gemensamma, genuint tvåspråkiga evenemang och nya mötesplatser, såsom parker. För att stärka gemenskapen, öka delaktigheten och minska missförstånd föreslås tydligare, mer flerspråkig och tillgänglig kommunikation. Staden förväntas också ta tydlig ställning och aktivt delta i arbetet för ett öppet språkligt klimat, en aktiv integrationsverksamhet och bemötandet av upplevd diskriminering.

Övriga kommentarer

Sammanlagt 71 personer lämnade övriga kommentarer. I kommentarerna lyfts återigen tydligt fram de upplevda skillnaderna mellan svensk- och finskspråkiga invånare. Också skillnader i möjligheterna till sysselsättning tas upp, då finskspråkiga inte upplever sig vara i en jämlik position vid arbetssökande. Respondenterna efterlyser mer samarbete, öppenhet och möjligheter att påverka stadens verksamhet samt gemensamma lösningar för barn och unga för att minska språkliga skillnader. Språkbudsskolan upplevs exempelvis som en mycket positiv lösning i staden. Det finns även en önskan om ett gemensamt ansvar för stadens utveckling.

5 MÅLSÄTTNINGAR OCH ÅTGÄRDER 2026–2030

Jakobstad ska vara en stad där alla har samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Staden ska erbjuda likvärdiga tjänster för alla. För att uppnå jämställdhet är det också nödvändigt att motverka diskriminering på flera olika grunder. Jämställdhet och likabehandling, inklusive tillgänglighet, ska vara en naturlig del av verksamheten i en mångkulturell kommun.

Ett jämställdhetsperspektiv mellan könen ska integreras i all kommunal verksamhet för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män. Jämställdhet mellan könen ska beaktas vid planeringen av politiska beslut, strategier, planer och metoder som påverkar människors vardag. Detta kan till exempel göras genom att integrera jämställdhetsperspektivet redan på planeringsstadiet.

Bedömningar av könskonsekvenser ska genomföras inom stadens olika ansvarsområden. De ska göras i ett tidigt skede vid alla betydande förändringsförslag som gäller politik, processer, rutiner och fördelning av resurser, och de slutliga besluten ska fattas på basis av dessa analyser.

Ledningen på alla nivåer inom den kommunala förvaltningen ska aktivt främja jämställdhet mellan könen, och jämställdhetstänkande samt delaktighet ska bli en naturlig del av allt beslutsfattande. Målsättningen är att jämställdhet mellan könen integreras i alla arbetsmoment under räkenskapsåret – från budget till bokslut – och att detta perspektiv även beaktas i varje sektors verksamhetsberättelse.

På kort sikt ska staden Jakobstad informera och utbilda personal, förtroendevalda och arbetsledare samt kartlägga brister som rör jämställdhet mellan könen och likabehandling inom kommunens olika organ.

Syftet med denna plan är att fungera som en vägledning för de olika sektorerna i arbetet med att uppnå målen, följa upp resultaten och styra den dagliga verksamheten i syfte att främja jämställdhet och likabehandling i staden. I planen hänvisas till artiklar i den europeiska deklarationen för jämställdhet.

Planens åtgärder och resultat följs upp årligen av jämställdhets- och likabehandlingskommittén och rapporteras under planperioden två gånger åt stadsstyrelsen och en gång åt fullmäktige under fullmäktigeperioden. Ansvaret för att samla rapporter och presentera dem till stadsstyrelsen har varje sektors ledning.

Staden Jakobstads strategiska målsättningar 2025–2030

HÅLLBAR TILLVÄXT

Deklarationens artikel	Utvecklingsmål	Åtgärd	Uppföljning	Verksamhetsområde
Artikel 1 & 2 Politiskt åtagande och politisk representation Artikel 7 God förvaltning och samråd	Jämställdhet och likabehandling som en del av all planering, kommunikation och beslutsfattande	Utveckla processer för förhandsbedömning av konsekvenser i beredningen i stadens politiska organ	Revisionsnämnden granskar i samband med bokslutet.	Alla verksamhetsområden

INVÅNAREN I FOKUS I ALL STADENS VERKSAMHET

Deklarationens artikel	Utvecklingsmål	Åtgärd	Uppföljning	Verksamhetsområde
Artikel 3 Deltagande i politik och samhällsliv	Invånarnas delaktighet i projekt och beslutsfattande. Strävan att få med fler invånare med främmande språk i stadens invånarpanel.	Marknadsföring vid integrationsporten och i forum på sociala medier.	Öka andelen personer med främmande språk i invånarpanelen (nu 2 %) närmare deras verkliga andel, 17 % av invånarna.	Stadskansliet
Artikel 8 Allmänt åtagande	Stärka invånarnas språkliga rättigheter i service och verksamhet	Stärka tvåspråkigheten i invånarforum som staden ordnar. Målsättningarna för tvåspråkighetsprogrammet 2024–2030.	Möjlighet till respons i samband med varje invånarforum. Stadsstyrelsen granskar årligen genomförandet av tvåspråkighetsprogrammet och rapporterar om det till stadsfullmäktige.	Alla verksamhetsområden Tvåspråkighetsprogrammets arbetsgrupp
Artikel 20 Kultur, idrott och fritid	Främjande av tvåspråkighet och jämlikhet i de idrotts- och kulturevenemang som ordnas av staden. Gemenskap.	Utarbetat tvåspråkighetsprogram 2024–2030 Staden ordnar helt tvåspråkiga evenemang och idrottsmöjligheter	Invånarenkät vartannat år /Självutvärdering Kontinuerlig uppföljning / Självutvärdering en gång per år.	Bildnings- och välfärdstjänster Idrottstjänster
Artikel 36 Digitalisering och digital delaktighet	Stöd för digital undervisning för särskilda grupper.	Digital information och delaktighet. Jakobstads stadsbibliotek ordnar drop-in-digitalhandledning varje torsdag kl. 13–15, där du kan få hjälp med vardagsteknik.	Kontinuerlig uppföljning	Bildnings- och välfärdstjänster Biblioteket

INVESTERINGAR I FRAMTIDEN

Deklarationens artikel	Utvecklingsmål	Åtgärd	Uppföljning	Verksamhetsområde
Artikel 25 Stadsplanering och lokal planering	Utveckla tjänster och stadsmiljö jämlikt för personer med särskilda behov.	Stadens byggnader och utrymmen görs lättillgängliga för alla.	Kollas om ramp och WC för rörelsehindrade ingår i saneringsplaner.	Utrymmesförvaltningen, planläggningsavdelningen, kommunaltekniska avdelningen och idrottstjänster.
Artikel 26 Rörlighet och transporter		Centrum planeras och byggs enligt uppdaterade helhetsplaner.	Kartläggning av social tillgänglighet i stadens utrymmen.	
		Kollektivtrafikens kapacitet anpassas till efterfrågan.	Plan för stadsbygge används som anvisning. Budget och bokslut, feedback från trafikanter.	

VÄLMÅENDE OCH TRYGGHET

Deklarationens artikel	Utvecklingsmål	Åtgärd	Uppföljning	Verksamhetsområde
Artikel 6 Bekämpa stereotyper	Vi strävar efter att motverka stereotypera föreställningar i stadens kommunikation.	Främja mångfald i stadens kommunikation.	Självutvärdering en gång per år.	Stadskansliet
Artikel 18 Social inkludering	Förebygga social utslagning	Främja tillgängligheten till sysselsättning, boende, utbildning, kultur och socialt stöd.	Invånarenkäter (Hälsobarometern) Hyte-koefficient (strategisk mätare) Kontinuerlig uppföljning	Bildnings- och välfärdstjänster; Sysselsättningstjänster; Stadens bostadsrådgivare; Alla verksamhetsområden
Artikel 22 Könsrelaterat våld Artikel 32 Cybervåld	Motverkande av könsbaserat våld, närstående våld och nätbaserat våld/cybervåld.	Utbildningar Information; skolpersonal, elever och föräldrar. Ankarverksamheten.	Kontinuerlig uppföljning	Utbildningstjänster
Artikel 19 Bostäder	Främja tillgång till lämpliga bostäder,	Staden främjar genom sin verksamhet och sitt bostadsbolag att hela staden är trivsamt och att det finns tillräckligt med skäligt pris-satta hyresbostäder.	Kontinuerlig uppföljning	Stadskansliet i samarbete med planläggningsavdelningen och Fastighets Ab Ebba Kiinteistöt Oy.

6 DEFINITIONER AV BEGREPP

CEMR

Förkortning av Rådet för regioner och kommuner i Europa: The Council of European Municipalities and Regions

Jämställdhet

Med jämställdhet avses jämställdhet mellan könen, lika rättigheter och möjligheter samt en jämlik fördelning av resurser och makt. Syftet med jämställdhetslagen är att förebygga diskriminering på grund av kön.

Tvåspråkighet

Enligt språklagen (423/2003) definieras en kommun som tvåspråkig om det i kommunen finns både finsk- och svenskspråkiga invånare och språkminoriteten utgör minst åtta procent av invånarna eller minst 3 000 invånare.

Kommunförbundet

Finlands Kommunförbund rf är en förening som utvecklar kommunernas verksamhet, erbjuder tjänster och bevakar kommunernas intressen.

Närstående-diskriminering och diskriminering som grundar sig på antagande

Med närståendediskriminering avses en situation där en person försätts i en ofördelaktig ställning på grund av en närståendes egenskap, till exempel funktionsnedsättning eller etnisk bakgrund. Med diskriminering som grundar sig på antagande avses en situation där en person försätts i en ofördelaktig ställning på grund av ett antagande om en viss egenskap.

Mångfald

Med mångfald avses olikheter mellan grupper och individer, till exempel när det gäller ålder, kön, språk och hälsotillstånd. Att mångfald förverkligas bidrar till likabehandling.

Formell och faktisk jämställdhet

Med formell jämställdhet avses att kvinnor och män inte diskrimineras samt att de har lika rättigheter, regler och bemötande, och att lika möjligheter garanteras, till exempel rösträtt. Med faktisk jämställdhet avses jämställdhet i olika situationer och i fråga om deras utfall.

Formell och faktisk likabehandling

Med formell likabehandling avses att människor behandlas på samma sätt i likartade situationer. Med faktisk likabehandling avses att ojämlikhet som grundar sig på diskriminering aktivt undanröjs.

Diskriminering

Med diskriminering avses att ingen får diskrimineras på grund av ålder, ursprung, medborgarskap, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, facklig verksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller personen.

Könsidentitet och könsuttryck

Med könsidentitet avses en persons upplevelse av sitt eget kön, och med könsuttryck avses hur kön kommer till uttryck genom beteende, klädsel eller på annat sätt.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering är direkt om någon behandlas mer ogynnsamt än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle behandlas i en jämförbar situation på grund av en omständighet som gäller personen. Med indirekt diskriminering avses en situation där en till synes neutral regel, grund eller praxis kan försätta någon i en mer ofördelaktig ställning än andra på grund av en omständighet som gäller personen.

Likabehandling

Med likabehandling avses att alla människor är lika värda oberoende av deras kön, ålder, ursprung, religion, funktionsnedsättning eller någon annan personlig omständighet. Motsatsen till likabehandling är ojämlikhet.

KÄLLOR

Lagstiftning:

[Språklagen \(423/2003\)](#)

[Kommunallagen \(410/2015\)](#)

[Lag om jämställdhet mellan kvinnor och män \(609/1986\)](#)

[Finlands grundlag \(731/1999\)](#)

[Lag om grundläggande utbildning \(628/1998\)](#)

[Diskrimineringslag \(1325/2014\)](#)

[Lag om småbarnspedagogik \(540/2018\)](#)

Staden Jakobstads styrdokument:

Staden Jakobstad (2026): [Jakobstads invånarenkät om jämställdhet och likabehandling](#)

[Staden Jakobstads webbplats](#)

[Staden Jakobstads strategi 2025–2030](#)

[Staden Jakobstads tvåspråkighetsprogram 2024–2030](#)

Andra källor:

[Den europeiska deklarationen för jämställdhet.](#)